

ÅRSMELDING 2024

● STIFTELSEN NORSK FOLKEMUSEUM

Innhold

MUSEETS MOTSTANDSKRAFT	3
STYRETS BERETNING	4
NØKKELTALL OG BESØKSSTATISTIKK	9
NORSK FOLKEMUSEUM	11
NORSK MARITIMT MUSEUM	13
EIDSVOLL 1814	15
BOGSTAD GÅRD	17
BYGDØ KONGSGÅRD	19
IBSEN MUSEUM & TEATER	21
FORSKNING	22
FORVALTNING	24
KOMMERSIELL AVDELING	28
ADMINISTRASJON OG DRIFT	31
VEDLEGG, PUBLIKASJONER	34

MUSEETS MOTSTANDSKRAFT

Fjoråret vart eit rekordår for Stiftinga Norsk Folkemuseum. Aldri før har så mange besøkt musea våre, både fastbuande og turistar. Arrangement, foredrag og utstillingar trekte publikum i alle aldersgrupper, og eit variert og rikt tilbod skal bidra til at alle skal oppleve å vere velkomne hos oss. Målet er å nå ut med kunnskapen vår til flest mogleg, å skape forståing for og interesse for fortida, for slik å skape eit grunnlag for ei berekraftig framtida. For alle som besøker oss skal eit museumsbesøk gi både kunnskap og glede!

Dei siste åra har museas rolle vore sentral i både museumsdiskusjonen og i samfunnsdebatten. Kulturarven er både mål, middel og motstandskraft, slik det også er understreka i ein resolusjon frå FNs tryggingråd frå 2017. Og vi ser no at det er all grunn til å vere bevisst denne rolla. Det er ikkje berre i krig kulturarven blir sett i spel politisk. I USA ser vi no ein kamp om forteljinga om fortida som vi ikkje har sett i vesten nokon gong etter andre verdskrigen.

Både arkiv, museum og andre kulturinstitusjonar blir politiserte i kampen. I februar 2025 vart leiaren av nasjonalarkivet i USA tvunge ut av stillinga, og mellombels erstatta at utanriksministeren Marco Rubio. Trump har sett seg sjølv inn som styreleiar i Kennedy Center, og i mars vart alle tilsette i The Institute of Library and Museum Services permitterte.

Og det siste åtaket så langt er retta mot The Smithsonian Institution, verdas største museumsinstitusjon og er ei samanslutning av 21 nasjonale museum og 14 forsknings- og undervisningssenter i USA. SI vart grunnlagt i 1846 med støtte frå Kongressen, for "auke og utbreiing av kunnskap". I 2024 hadde dei heile 16,9 millionar besøkande. Dei nyt stor respekt internasjonalt for det faglege arbeidet dei utfører, og forskningsinnsatsen deira er formidabel. Institusjonen har eit styre oppnemnt av styresmaktene, og visepresidenten har hatt fast plass.

Men styret har tradisjonelt gitt administrasjonen eit tydeleg fagleg ansvar. No har president Trump utfordra dette, og krever at "anti-amerikanske" og "divisive" utstillingar, objekt og formidling må fjernast.

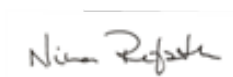
Desse grepa kjem ikkje fordi museum og arkiv er uviktige, tvert i mot. Dei kjem fordi det er ein kamp om historia til ein nasjon er avgjerande.

Nett da er det viktig at vi støtter opp om museum og arkiv. Motstandskrafta er viktig om vi skulle kome under fysisk angrep, men minst like viktig mot ideologiske angrep. I Noreg er vi privilegerte. I Noreg har styresmaktene lagt grunnlaget for eit breitt museumstilbod, og har gitt oss grunnlag for å utvikle og styrke musea over år. På same tid har vi sjølv det faglege ansvaret både for utstillingar og samlingsutvikling.

Vi har styresmakter som ser verdien av uavhengige museum, som gir økonomisk støtte, men også held armlengds avstand. Det forpliktar oss til å ta dei faglege oppgåvene våre på det største alvor. Vi må utvikle, utvide og forvalte kunnskapen vår om både fortid og samtid, slik at også marginaliserte historier får sin plass. Vi må invitere publikum på ein slik måte at alle kan ta del i denne kunnskapen, uavhengig av bakgrunn og forkunnskapar. Og vi må arbeide på ein slik måte at vi overlet kulturarven i litt betre stand for framtida, med minst mogleg avtrykk på klima og natur.

Det er den verkelege suksessen for musea våre.

Beste helsing,

Nina Refseth

Direktør, Stiftelsen Norsk Folkemuseum

Høstdag på Bogstad FOTO: Beate Kjørslevik

STYRETS BERETNING

INNLEIING

Stiftinga Norsk Folkemuseum består av seks besøksarenaer: Norsk Folkemuseum, Bygdø Kongsgård, Bogstad Gård, Eidsvoll 1814, Ibsen Museum & Teater og Norsk Maritimt Museum. I tillegg er det fire felles fagavdelingar; Forvaltningsavdelinga består av dokumentasjon, konservering, bygningsantikvarisk og utstilling, Forsking og kunnskapsforvaltning dekkjer områda marinarkeologi og kulturhistorie, kommersiell avdeling består av marknad og kommunikasjon, butikk, kafé og utleige, og administrasjon dekkjer områda økonomi, HR, drift og sikkerheit.

Hovudformålet til stiftinga Norsk Folkemuseum er å samle, dokumentere, forvalte og stille ut bygningar og gjenstandar som belyser liv og livsvilkår i Norge, med hovudvekt på tida etter reformasjonen. Oppdraget omfattar også kunnskap om liv og livsvilkår i Norge, og formidling av kunnskapen både apeleg og til eit allment publikum.

Styret har i 2024 bestått av Olemic Thommessen (styreleiar), Christina Hætta, Rina Sunder og Helge Jordheim, alle oppnemnde av Kulturdepartementet. Benedicte Rustad er vald av Norsk Folkemuseums Venner.

Terje Gløersen var vald av Norsk Maritimt Museums Venner fram til 1. juli, da Arne Lossius overtok. Monica Mørch og Harald Hilsen var valde av dei tilsette framtil 1. juli, etter dette overtok Anja Langgåt og Jan Høvo.

Det vart halde seks styremøte gjennom året, og styret handsama 51 saker. Styret har ansvarsforsikring gjennom RiskPoint. Forsikringa dekkjer ansvar for formuesskade som skuldast krav sett fram mot styremedlemmene i forsikringsperioden som følgje av handling eller unnlatning som det blir hevda utløyser erstatningsansvar. Forsikringa dekkjer også sakskostnader i sakar som er dekte av forsikringa.

ÅRET SOM GJEKK

Med heile 524 089 besøk totalt i 2025 sette stiftinga besøksrekord med god margin. Det var ein auke på 16% frå 2024, og 13,7% over den tidlegare publikumsrekorden frå 2018.

Ved Norsk Folkemuseum var besøkstalet 366 464, det høgste besøket nokon gong. Om lag 52% av desse var internasjonale gjestar. Norsk Maritimt Museum (NMM) hadde 92 311, og ein internasjonal andel på ca 62%. Totalt kom om lag 50% av besøkande frå utlandet. Av det samla besøket utgjorde barn 21%, tilnærma det same som året før.

Det var noko nedgang i andelen barn ved Eidsvoll 1814 på grunn av lågare besøk frå den kulturelle skolesekken, men det er venta å bli henta inn i 2025.

Norsk Folkemuseum har lagt særleg vekt på å fornye og forsterke arrangement rundt høgtider og sesongar gjennom året. Med fokus på familiar har høgdepunkta vore vinterfestivalen i vinterferien, kriminell påske, brannbiltreff med Bjørnis, sankthansfeiring, haustfestival, Halloweenhelg og julemarknad. Dei fire julemarknadsdagane aleine trekte over 40 000 besøkande. I løpet av våren starta også museet opp en konsertserie med kammermusikk i kyrkjemusikksamlinga. Særs gledeleg var det at ein her lykkast både i å nå eit breitt publikum med mange unge besøkande, og også gjenopne kyrkjesamlinga for publikum.

Norsk Maritimt Museum (NMM) såg ein sterk vekst i internasjonalt besøkande, med særleg interesse for bygginga av replika av vikingbåten utstilt i Klink. Foredragsserien Vin og Vrak kom som resultat av IRMAS-samarbeidet, og formidlar marinarkologi til eit breitt, vaksent publikum. SS Svanen gjennomførte sju vekestokt og ti dagstokt. Mellom vekestokta var kurs for ungdom med opplæring i båtførarprøven i samarbeid med Redningsselskapet. Dagseilasane har vore gjennomførte med utvalde skoleklassar fra Gamle Oslo.

Ibsen Museum & Teater hadde sitt første fulle driftsår etter gjenopninga, og hadde 14 639 besøkande. Det er litt under nivået før stenging, men over nivået for 2023 for samanliknbare periodar. I tillegg er det god etterspurnad for utleige. Vi ser ei aukande interesse både i turistsegmentet og lokalt, og vil utvide tilbodet også i scenerommet frametter.

Bogstad Gård hadde ein svak nedgang i besøket mot 2023, med ein total på 12 988. Nedgangen var i hovudsak knytt til julemarknaden, som var ramma av svært dårleg ver. Årets utstilling i Galleri Østfløyen var Godseierens blikk, Westye P. Egebergs fotografier 1899- 1954.

Eidsvoll 1814 opna den fornya utstillinga i det nasjonale demokratisenteret i Wergelands hus 16. april. Etter ein stille periode på vårparten gav utstillinga utslag i god besøksvekst for andre halvår, slik at vi totalt nådde omtrent besøkstalet for 2023, med 25 960. Ei styrkt satsing på arrangement og jubileum viser positive resultat.

Bygdø Kongsgård hadde 11 720 besøkande i 2024, der nesten halvparten kom frå det årlege Kuslippet. Det var gode avlingar i gardsdrifta, både på grovfôr, meld, og frukt og bær. Garden fekk TINE Sølvsjann for plettfri levering av mjølk kvar dag i 25 år. Statsbygg har arbeidd vidare med infrastruktur for å gjere klart for nytt ysteri.

Aktiviteten i alle delar av stiftinga har vore prega av flytting av eksternmagasin. Ein svært kort tidsfrist for flytting av store gjenstandar i samlingane stilte store krav til planlegging, ressursdisponering og logistikk. Dette gjorde at andre arbeidsoppgåver og prosjekt måtte utsetjast. Stiftinga overtok som planlagt nøklane til lokala 15. april, og heile flyttinga var gjennomført med innflytting innan 1. juli. Arbeidet var organisert internt, og trass i avgrensa økonomi og ressursar vart prosjektet gjennomført på plan. Gjenstandane vart reinska og avfotografert før flytting, og det vart også gjennomført avhendingar i prosessen. Alle avdelingar har bidrege for å kunne realisere dette, med særleg innsats frå prosjektgruppa for flytting. Resultatet er ei vesentleg betring i bevaringsvilkåra for gjenstandane, og i tillegg betra arbeidsvilkåra for forskning og forvaltning. Med nye lokalar har vi no også høve til å ta imot besøk og formidle i fjernmagasin.

Stiftinga har eit stort forvaltingsansvar med ein bygningsmasse på 90.000 kvm, 182 kulturhistoriske bygningar, over 320.000 kulturhistoriske og arkeologiske gjenstandar og 2,6 millionar fotografi. Dette krev kontinuerleg arbeid. Forvaltninga av bygningsmassen blir stadig meir krevjande, med aukande ekstremvær. Også i 2024 var det vassinntrenging i fleire bygg ved Norsk Folkemuseum, denne gongen heldigvis med mindre skader. Det er sett i gang eit langsiktig utbetringsarbeid på området.

Av ekstra tiltak i tillegg til flytteprosessen, var rehabiliteringa av hagetrappa på Bogstad Gård ei viktig forbedring i 2024. Også Proptechdugnaden ved NMM har gitt gode resultat.

Stiftinga arbeider systematisk med energisparing og miljøarbeid, og har også mottek tilskott frå Enova til arbeidet. Musea har også delteke i energileiingsprosjekt, inkludert energimerking og Grønn Byggallianses initiativ "Fang energytven". Tiltaka har gitt ein samla total årleg 9 % reduksjon i straumforbruket sidan 2019. Avfallshandteringa viser ein samla sorteringsgrad på 78,26 %, med totalt 154 764 kg avfall i 2024. Det utgjer 0,3 kg per besøkande, som er ei halvering frå 0,7 kg i 2023.

Ved årets utgang hadde SNF tretten fast tilsette med doktorgrad eller ph.d., ni av desse hadde autorisasjon som førstekonservator NMF. I tillegg hadde ein tilsett autorisasjon som førstekonservator NMF, og 8 tilsette hadde autorisasjon som konservator NMF. Vidare har stiftinga to tilsette med bistillingar ved universitet, ein av disse som professor II. Stiftinga deltok i 13 museumsnettverk og fjorten formaliserte FoU-prosjekt.

Nivået på større publikasjonar og fagfellelevurderte artiklar har hald seg stabilt høgt dei seinare åra. Det vart publisert fem større publikasjonar, seksten fagfellelevurderte artiklar/bokkapittel og åtte andre publikasjonar. Mellom dei større verka er den første utgåva av tidsskriftet vårt Maritime Perspektiver, eit praktband om Norsk Farmasimuseum og eit om vevde tepper, ein antologi om nasjonale monument redigert av tilsette på Eidsvoll 1814, og ei doktoravhandling om arkeologiske båtfunn.

I 2024 har arkeologisk seksjon hatt tett samarbeid med IRMAS-musea og NTNU, og har mellom annan gjennomført ei avgrensa utgraving av seilskuta Providentz. NMM og Stavanger Maritime Museum har begynt ei omfattande kartlegging av steinalder under vann. Internasjonalt har det blitt avslutta EEA samarbeidsprosjekt og feltarbeid med kulturminneforvaltninga i Portugal (CNANS,) mens prosjektet i Hellas (Eforatet for undervannskulturminner) held fram.

Av konferansar var arkeologisk seksjon med å arrangere Det Norske Arkeologmøte 2024 på Universitetet i Oslo. Kulturhistorisk seksjon har gjennomført Nasjonal fagkonferanse for kulturforskning 2024: «Fest og høytid» på Norsk Folkemuseum. Endeleg vart nettstaden SAMLA, eit forskningsrådsprosjekt saman med universiteta i Oslo og Bergen, lansert på Universitetet i Bergen.

TILSETTE

Stiftinga har i gjennomsnitt hatt 192,81 årsverk tilsett. I tillegg er det utført 39,14 årsverk av midlertidig tilsette og sesongtilsette. Totalt vart det utført 231,95 årsverk. Det er ein nedgang på litt over 1 årsverk frå 2023, nedgangen er jamt fordelt på dei to gruppene.

ARBEIDSMILJØ

Stiftinga gjennomførte ei evaluering av omorganiseringa frå 2023. Evalueringa viste at vi hadde behov for å styrke interninformasjonen og tydeleggjere ansvar og mynde, som er følgd opp. Enkelte avdelingar hadde også større problem med implementeringa, og krev særleg merksemd. Styret vurderer at arbeidsmiljøet er tilfredsstillande, og er kjend med at administrasjonen arbeider kontinuerleg med vidare utvikling. Styret legg også vidare vekt på at arbeidet med kompetanseutvikling og informasjon blir følgd opp.

Stiftinga har eit arbeidsmiljøutval (AMU) med seks medlemmar. Direktør, personalkonsulent og avdelingsdirektør administrasjon har møtt frå leiinga, hovudverneombodet og to andre verneombod møter frå dei tilsette. Utvalet har hatt fire møte i 2024.

Det er regelmessige møte mellom leiinga og tillitsvalde frå dei fire fagforeiningane som har forhandlingsrett. Møta blir fortrinnsvis lagt i forkant av styremøta. I tillegg har det vore ekstraordinære møte knytt til utvikling av organisasjonen. Det blir lagt stor vekt på samarbeid med organisasjonane til dei tilsette.

Stiftinga har utarbeidd rutinar for varsling om kritikkverdige forhold.

Sjukefråværet for 2024 som heilskap var på 7,1 %, opp frå 6,2 % i 2023, og likt med 2022. Nivået er noko over landssnittet.

Det vart meldt inn totalt 21 avvik i løpet av året. Av dette var det ei nestenulukke, fire personskader og ei uønskt hending. Ingen av desse var alvorlege, og det er ei vidare nedgangfrå seinare år. Særleg gledeleg var det at heile flytteprosjektet vart gjennomført utan fysiske skader i det heile. Resten av avvika var knytte til klima, miljø, fysiske manglar og åtfærd/ hygiene.

LIKESTILLING OG INKLUDERING

Av totalt 231,95 årsverk vart 136,05 årsverk utført av kvinner og 95,9 årsverk utført av menn. Det er ein nedgang på om lag 1,2 årsverk utført av menn samanlikna med 2023.

Det er lagt vekt på å jamne ut lønsskilnader mellom kjønn og stillingar innan same fag- og ansvarsområde, og det blir arbeid systematisk med å redusere ufrivillig deltid.

Toppleiinga bestod ved årsskiftet av fem menn og fem kvinner. Styret består av fire kvinner og fire menn. Arbeidet med likestilling og mangfald skal vere ein integrert del av alle delar av verksemda, og integrert i alle planverk. Ved utlysing av nye stillingar gjer vi særleg merksame på målsettinga om auka mangfald, og kvalifiserte kandidatar blir oppmoda til å søkje uansett alder, kjønn, funksjonsevne eller kulturell bakgrunn.

Stiftinga har eit systematisk tilnærming for å styrke arbeidet med mangfald både mellom tilsette og besøkande, det vere seg ut frå etnisitet, funksjonsutfordringar, språk eller andre underrepresenterte grupper. I 2024 har vi hatt tilsett ein aspirant med etnisk minoritetsbakgrunn, med tilskott frå Kulturdirektoratet. Gjennom hans kompetanse har vi utvida tilbodet til nye publikumsgrupper, og han har etter endt aspirantperiode kvalifisert seg til og har fått fast stilling hos oss.

Vidare har vi hatt samarbeid med den polske ambassaden om formidling av polske juletradisjonar, eit populært tiltak som også nådde nye målgrupper.

Norsk Folkemuseum har gjennom samarbeidet med den frivillige organisasjonen Abloom både styrkt eigen kunnskap og gitt eit betre tilbod til barn og unge med funksjonsutfordringar og med minoritetsbakgrunn. Samarbeidet med Abloom blir vidareført i 2025, med sikte på ytterlegare integrasjon i planlegging og aktivitetar.

Av andre partnerar samarbeider Bygdø Kongsgård med arbeidsinkluderingsbedrifta Unikum om vedlikehald av områda i Folkeparken. Ved NMM er samarbeidet med veteranforbundet SIOPS i prosjektet Medvind knytt til bruk og vedlikehald av skonnerten Svanen. Svanen er også arena for ungdomsprosjektet « Svanen søker mannskap» , som har som målsetting å gi ungdom i Oslo og omland nye utfordringar og meistringsopplevingar. Prosjektet er i samarbeid med FRIGO.

Stiftinga arbeider med ei ny kartlegging av krav og eventuelle manglar i universell utforming i heile bygningsmassen. Dette arbeidet kan vere krevjande i antikvariske bygg, men alle nye utstillingar blir tilrettelagte for synshemma, og det er tilbod om tolking på teiknspråk for både barn og vaksne ved Norsk Folkemuseum. Det er eige tilbod for grupper med demens.

For nærare omtale viser vi til Likestillingsredegjørelse 2024, som er lagt ut her: <https://norskfolkemuseum.no/stiftelsen>.

YTRE MILJØ

Stiftinga arbeider systematisk for å minimere utslepp til ytre miljø. Landbruksverksemd på Bygdø Kongsgård blir følgd opp gjennom et aktivt internkontrollarbeid med Kvalitetssystemer i Landbruket (KSL). Bygdø Kongsgård er godkjend som økologisk verksemd. Serveringsstaden Gartneriet serverer lokale varer, og er DEBIO-sertifisert.

Stiftinga har samarbeidd med andre museum på Bygdøy for å sikre meir miljøvennleg tilkomst til musea her. Dette omfattar sykkelsti og kollektivtilbod, både til sjøs og per buss.

Alle museumsavdelingane i stiftinga er sertifiserte som Miljøfyrtårn. Berekraftsstrategien er publisert her: <https://norskfolkemuseum.no/stiftelsen>

OPENHEITSLOVA

Stiftinga Norsk Folkemuseum har gjort greie for aktsemdsvurderingar her: <https://norskfolkemuseum.no/stiftelsen>

REKNESKAPEN FOR 2024

Rekneskapen for stiftinga Norsk Folkemuseum viser driftsinntekter på til saman kr 370 774 994. Dette er opp frå kr 336 371 614 i 2023. Billettinntektene utgjorde kr 49 356 470, ein auke på nesten 18% frå 2023. Inntektspostane for gåver og tilskott voks med 6%, utleige og sal med ca 12%.

Lønskostnadene utgjør 52,4% av dei totale inntektene. I tillegg utgjør husleige og drift av bygningar 19,2%.

Likviditeten har vore til dels krevjande gjennom året. Flyttinga av eksterntmagasin var i stor grad finansiert over drift, og vi mottok noko mindre tilskott enn ønskeleg. I tillegg førte arbeidet til færre søknadar om eksternt finansiering av andre prosjekt enn normalt. Stiftinga fekk utbetalt det kvartalsvise tilskottet frå Kultur- og likestillingsdepartementet ein månad på forskott i mai. Det er etablert ein avtale om kassakreditt på kr 10 millionar, men det har ikkje vore naudsynt å nytte kreditten i 2024.

Det er kostnadsført ekstraordinære postar på kr 15,4 millionar til flytteprosjektet. Kr 4,3 millionar av dette er finansierte av eksterne tilskott, kr 9,4 millionar er finansiert med egne middel. I tillegg har ekstra driftskostnader og bortfall av inntekter i samband med prosjektet svekka resultatet med kr 4,9 millionar.

Midla er plasserte i bank. Kontantstraumen viser ein reduksjon av likviditetsbeholdninga på kr 18,6 millionar, frå kr 42,2 millionar i 2023 til kr 23,6 millionar.

Resultatet viser eit underskot på kr 12 439 568 etter finans. Underskottet blir ført mot annan eigenkapital.

Vi vurderer at stiftinga Norsk Folkemuseum ikkje er eksponert for større risikofaktorar. Drifta i stiftinga er basert på årlege tilskott frå Kulturdepartementet. Ordinært statstilskott utgjorde omlag 55% av dei totale inntektene i 2024, som er på nivå med tidlegare år.

Årsrekneskapen er utarbeidd under føresetnad av vidare drift. Det ligg ikkje føre ekstraordinære forhold som påverkar årsrekneskapen, og det er heller ikkje vesentlege forhold som har inntreft etter at balansen er sett opp.

UTSIKTANE FRAMOVER

Den internasjonale situasjonen stiller oss ovanfor heilt nye utfordringar, som både pregar musea og legg føringar for drifta vår frametter. I Meld St 9 (2024-2025) Totalberedskapsmeldingen blir tydinga av kultur generelt og kulturarv spesielt omtalt:

Kultur, kulturarv og kulturaktører er viktig også i kriser og krig. Kulturarven er både mål, middel og motstandskraft. Dette er understreket i FNs sikkerhetsråds resolusjon 2347 fra 2017 som sier at kulturarven, som uttrykk og representant for et samfunns identitet, bevisst blir brukt som mål og virkemiddel i terror, krig og konflikt.

Arkeologiske kulturminner, historiske bygg og minnesmerker brukes aktivt som mål for å destabilisere samfunn. Når kulturarven angripes vil det svekke et samfunns identitet, og true fellesskapets tilhørighet og trygghet.

Også vi må styrke arbeidet vårt på beredskap. Sikring og sikringsplanar for både bygningar, gjenstandar og folk må oppdaterast, og det vil vere nødvendig med gode prioriteringar. På same tid er dei allmenne råda for beredskap og øving gjeldande for oss som for andre verksemdar i samfunnet. Det krev både fornya fokus og gjennomgang av etablerte rutinar.

Vi ser også for oss at dette vil krevje investeringar frametter. Stiftinga Norsk Folkemuseum her i dag i ein pressa økonomisk situasjon. Trass i svært gode inntekter har fleire år med løns- og prisvekst krympa handlingsrommet. Kostnaden ved flytting av fjernmagasin har i tillegg svekt eigenkapitalsituasjonen vår. For å sikre framtidig handlingsrom er det derfor vesentleg at eigenkapitalen blir bygd opp igjen i løpet av den neste treårsperioden. Målet er at vi gjennom dette vil skape framtidig rom både for investeringar, til vedlikehald og til nyutvikling.

Musea har solid politisk oppslutning, men utfordringar frå andre sektorar gjer at prioriteringane vil bli langt strammare i åra som kjem. Vi kan derfor ikkje rekne med vidare vekst i statstilskotta, men heller førebu oss på mindre kutt. Innsatsen for å sikre eigeninntektene blir vesentleg frametter. Vi må også i aukande grad setje av nødvendig kapasitet til å sikre privat finansiering til aktivitetar.

Det er derfor heilt nødvendig å gjere stramme prioriteringar mellom dei oppgåvene vi har tatt på oss per i dag, og også ha eit kritisk blikk på finansiering av eventuelle nye aktivitetar.

På den positive sida ser vi at nettopp i tøffare tider støttar publikum opp om musea. Ved å vere bevisst samfunnsrolla som "representant for eit samfunns identitet" må vi også vere relevante for breidda i dagens publikum. Musea skal tilgjengelege for alle, uavhengig av språk, etnisitet, funksjonsgrad eller økonomi. I dette arbeidet vil vi satse vidare på samarbeid med andre lag og organisasjonar.

Desse utfordringane kan vi berre møte med kompetansen og innsatsen frå alle tilsette.

Styret vil takke alle for den innsatsen som blir lagt ned i å forvalte, forske på og formidle kunnskapen som ligg i museet.

Oslo, 18. februar 2025

Olemic Thommessen
(styreleiar)

Christina Hætta
(nestleiar)

Helge Jordheim

Arne Lossius

Anja Langgått

Jan Høvo

Benedicte Rustad

Rina Sunder

Kuslippet 2024 trakk 5317 besøkende. FOTO: Christian André Strand

BESØKSSTATISTIKK OG NØKKELTAL

Stiftelsen Norsk Folkemuseum	2024	2023	Endring 2023/2024	Endring % 2023/2024
	Bill.salg	Bill.salg	Bill.salg	Bill.salg
Norsk Folkemuseum	366 464	306 172	60 298	20%
Norsk Maritimt Museum	92 311	85 619	6 692	8 %
Eidsvoll 1814	25 967	24 417	-450	-2%
Bogstad Gård	12 988	14 509	-1 521	-10%
Ibsen Museum & Teater	14 699	9 068	5 631	
Bygdø Kongsgård	10 540	9 202	1 338	15%
Sum	522 909*	450 987	71 922	16%

* Det totale besøkstallet, inkludert estimert besøk på Bygdø Kongsgård, er på 524 089

Bogstad Gård hadde en liten nedgang i besøket sammenlignet med 2023. Dette skyldes først og fremst dårlig vær på årets julemarked.

Eidsvoll 1814 etter en stille periode på våren grunnet nypåningen av Wergelands hus, ble det gode besøkstall andre halvår.

Norsk Maritimt Museum hadde en sterk vekst i internasjonale besøkende, særlig har interessen vært stor for byggingen av vikingbåten i KLINK. Også stadig flere lokale barnefamilier finner veien til museet.

Norsk Folkemuseum økte med 20 % i billettsalg. Alle arrangementene gjennom hele året har satt besøksrekord. Også besøket i sommermånedene var rekordstort i 2024.

Bygdø Kongsgård hadde en økning på 15%. Nesten halvparten kom fra det årlige kuslippet i mai.

Ibsen Museum & Teater hadde sitt første fulle driftsår etter gjenåpning, men ligger fortsatt litt under nivået før stengningen.

NØKKETALL	2023	2023
Kunsthistoriske gjenstander	1 595	1 632
Kulturhistoriske gjenstander	243 690	267 149
Arkeologiske gjenstander	127 308	127 074
Fotografier	2 550 061	2 550 000
Farkoster: flytende / på land	4/103	5/137
Kulturhistoriske bygninger (oppmålte)	182	182
Kulturlandskap	6	6
Hageanlegg	31	31
Driftsinntekter	371 mill.	336 mill.
Årsverk kvinner	137,05	132,3
Årsverk menn	95,9	100,87
Sykefravær	7,1 %	6,2 %

Nøkkeltall er hentet fra innrapportert museumsstatistikk

Jul på polsk. Foto: Christian André Strand

NORSK FOLKEMUSEUM

Tall på billettsalg: 366 464

Tall på åpne dager: 336

Bill.inntekter: 35 484 972

Leieinntekter: 3 827 991

Salg av varer og tjenester: 24 275 763

- **Ny besøksrekord med 366 464 gjester!**
- **Rekordbesøk i sommermånedene og på alle arrangementer gjennom året.**
- **Ny klassisk konsertserie i Norsk Kirkekunst**
- **Feiring av kjærligheten i juni**
- **Ny utstillingssal og vandreutstillingen "Fra vest mot nord"**

Norsk Folkemuseum er et av Europas største og eldste friluftsmuseer og et nasjonalt kulturhistorisk museum. Museet formidler, forvalter og bygger historisk kunnskap om menneskers liv, skikker og tradisjoner fra 1500-tallet og fram til i dag.

Gjennom et mangfold av aktiviteter, samlinger, utstillinger og et levende kulturmiljø med landbruk og husdyr gir vi liv til historien relevant for folk i dag. I 2024 satte museet ny besøksrekord med 366 464 gjester. Det er en økning på 15% fra det forrige rekordåret 2019 og en økning på 20% fra 2023.

Det er jobbet målrettet med programutviklingen for hele året. Dette har resultert i nye og bredere publikumsgrupper.

Alle arrangementene gjennom året har hatt rekordbesøk. Det ble utviklet nytt konsept for Magisk Vinterferie og vi markerte Samisk Nasjonaldag og Kvenfolkets Dag. I påsken ble hele museet forvandlet til en levende påskekrim med aktører i rolle. Sammen med Brannmuseet i Oslo arrangerte vi Veteranbrannbiltreff 31.mai, men mange av Skandinavias og landets flotteste veteranbrannbiler.

I samarbeid med hovedsponsor OBOS videreutviklet vi konseptet for Sankthansfestivalen som gav en økning på 95% i besøk fra 2023. Barnas Høstfestival med bl.a traktorløp, ponniridning, bingo og folkedanskurs hadde også rekordbesøk. Til Halloweenhelgen, med nytt konsept "*Den hjemsøkte byen*", kom det over 10 000 gjester, som er en økning på 79% fra i fjor. På julemarkedet arrangert i samarbeid med OBOS

ble det også satt ny besøksrekord med over 40 000 gjester og økning på 21% fra ifjor, og med flere populære nyheter bl.a. jul på polsk.

Det har vært kreative aktiviteter for barn i Verkstedet og totalt har vi nådd mer enn 40 000 barn. Museet deltok også på Verdens kuleste dag i september på Akershus festning.

I juni aktualiserte vi mangfoldet i kjærligheten før og nå med iscenesettelser og interaktiv formidling i utstillinger og friluftsmuseet. Vi knyttet også temaet til byjubileet 400 år gjennom dramatisert levendegjøring på Enerhaugen.

Fra sankthans til slutten av august har det vært høysommerprogram med yrende liv og mange åpne hus, med bl.a. musikk, dans, tradisjonshåndverk, dyr, landbruk, mat, draktkledde tunverter og ferieskole. Det var rekordhøye besøkstall gjennom sommeren og høsten.

I 2024 var det 80 år siden vinteren med tvangsevakuering, nedbrenning og frigjøring i Nord-Troms og Finnmark. I samarbeid med Gjenreisningsmuseet i Hammerfest ble det åpnet en utendørs utstilling i friluftsmuseet i november med etterfølgende arrangement med åpne gjenreisningshus og samtaler.

Gjennom året har over 22 000 barn og unge benyttet seg av museets undervisningstilbud. Her møter elevene engasjerte og faglig dyktige omvisere som tilpasser omvisningen til gruppen og gjør museet levende og relevant. I samarbeid med den frivillige organisasjonen Abloom har vi gjennomført en rekke aktivitetsdager for barn og unge med

minoritetsbakgrunn og funksjonsnedsettelse. Prosjektet har vært støttet av Stiftelsen Scheibler.

Dansegruppa har hatt høy aktivitet i 2024, med rundt 70 medlemmer. Dansegruppa bidrar til levendegjøring og videreføring av den norske folkedansen gjennom forestillinger på museet og eksterne oppdrag. Dansegruppa reiste til Estland sommeren 2024 for å delta på Võru Folklore Festival. På turen reiste 19 dansere i alderen 13-24 og 3 ungdomsmusikere.

Kostymevirksomheten har en viktig rolle i levendegjøringen med ansvar for kostymene som museets tunverter, aktører og omvisere bruker i formidlingen og på arrangementene. Den tidligere venneforeningen gav en generøs gave til kostymer til formidling.

Prosjektet TradLab TRE fikk sin fysiske oppstart på Østlandstunet i 2024. Prosjektet utforsker prosessen med ombruk og tradisjonsbygging i et nytt formidlingsbygg og er en innovasjonspilot tilknyttet FutureBuilt. Etter gjennomført anbudsprosess ble entreprenøren Klima og Bygg kontrahert. Da detaljprosjekteringen og søknadsprosessen var ferdig ble byggarbeidene startet opp med grunnarbeider. Studentene ved museets læringsarena i Tradisjonelt bygghandverk laget grindbygget og museets håndverkere har i løpet av året ferdigstilt alle delene til bindingsverket. Museet var vertskap for NTNUs veilederseminar i Tradisjonelt bygghandverk hvor prosessen med utmåling og sammenfelling av sperrebinda stod på programmet.

Halloween-Den hjemskapte byen. Foto: Stian Nybru

Konsert på Sankthansfestivalen. Foto: Stian Nybru

Vin og vrak i KLINK. FOTO: Beate Kjørslevik

NORSK MARITIMT MUSEUM

Tall på billettsalg: 92 311

Tall på åpne dager: 337

Billettinntekter: 9 094 378

Leieinntekter: 1 708 238

Salg av varer og tjenester: 12 756 307

- **Godt besøk og populære arrangementer**
- **Markering av Byjubileet**
- **Maritime perspektiver, nytt digitalt tidsskrift**
- **Aktiv sesong for Svanen**

Norsk Maritimt Museums hovedarbeidsområder er kystkultur, maritim historie og maritim arkeologi. Vi skaper opplevelser og refleksjon rundt menneskers bruk av kyst, sjø og hav i fortid og samtid for framtiden. Avdelingen har ansvar for formidling av hele den maritime kulturhistorien og for samhandling med våre publikummere og øvrige omverden. 2024 var nok et år med økende besøkstall. Vi opplever at vi treffer publikum godt med vår programmering, tilpasset ulike målgrupper.

En ny satsning var arrangementskveldene "*Vin og vrak*" med tema fra den maritime arkeologien, og det var fullt hus alle de fem kveldene. Takket være midler fra IRMAS, kan arkeologen bidra mer i slik formidling enn tidligere.

Museet startet også opp med formidlingsaktiviteter for barn på lørdager. Det betyr at vi hver helg har et spennende tilbud tilpasset våre yngste besøkende. I sommerhalvåret opplevde vi stadig stor interesse fra norske og internasjonale turister, særlig for vikingbåtprosjektet.

I 2024 var det fire hundre år siden den store bybrannen i Oslo, så det var naturlig å utvikle formidling med utgangspunkt i byens historie og arkeologiske funn fra Oslo.

Byjubileet ble markert på ulike måter: et kveldsarrangement, en liten utstilling og opplegget *"Båtene, menneskene og byen"* gjennom Den Kulturelle Skolesekken (DKS). Opplegget hadde 24 gjennomføringer og om lag 592 elever deltok fra skoler i hele byen. Museet har undervisningstilbud for barneskolen, ungdomskolen og videregående, hver av disse målgruppene har egne tilpassede opplegg innen kystkultur, sjøfart og arkeologi.

Museet samarbeider med Universitetet i Oslo om praksis for lektorstudenter i historie, de lager opplegg for en vgs-klasse på museet. Også barnehager er en viktig målgruppe for museet, og vi har et variert tilbud til denne gruppen. Antall barnehager som bestiller opplevelsestilbud øker.

I 2024 var det slutt for museets trykkede årbok. I stedet lanserte vi *"Maritime perspektiver - Kultur, historie, samtid"*, et digitalt tidsskrift med åpen tilgang. Det på Universitetsforlaget i samarbeid med Bergens sjøfartsmuseum. De to museene deler redaksjonsoppgavene seg imellom, og tidsskriftet er et eksempel på det svært gode samarbeidet mellom museene.

Museets skonnert Svanen hadde en fin og travel sesong. Vi gjennomførte syv ukelange seiltokt for ungdom, en familieseilas i samarbeid med SIOPS, og ti dagsseilaser for skoleungdom i samarbeid med FRIGO. Vi var til stede på trebåtfestivalen i Sætre, kulturminnedagen på Nærnes og Oslo Havnlang med et stort antall besøkende om bord.

Svanen er også en viktig arena for frivillig ungdom, som får en viktig introduksjon til sjølivet hos oss. Flere av ungdommene som har vært frivillige på Svanen har senere valgt maritim utdanning og yrkesvei. Miljøet rundt Svanen er unikt og har en positiv rekruttering for hele feltet av fartøyvern spesielt og maritim virksomhet generelt.

Museets venneforening har vært en viktig støttespiller gjennom året, og vi er heldige som har mange engasjerte og uunnværlig frivillige. De frivillige bidro blant annet med sjøsetting av Vaaghals, vedlikehold på Svanen, arbeid med arkiver, Barnas båtverksted og mye mer. Driften av museumsbygget er stadig utfordrende og vi arbeider for å få på plass en større rehabilitering av hovedbygget, for det beste for samlinger, besøkende og ansatte.

God sesong for Svanen. FOTO: Beate Kjørslevik

Prøv deg som arkeolog. FOTO: Anniken Mihle

Kulturminister Lubna Jaffery åpner den nye hovedutstillingen i Wergelands hus. Foto: Lene Myrum Haugen

EIDSVOLL 1814

Tall på billettsalg: 25 967

Tall på åpne dager: 315

Billettinntekter: 1 257 713

Leieinntekter: 82 889

Salg av varer og tjenester: 3 841 047

- **Ferdig bygging og åpning av ny hovedutstilling i demokratisenteret Wergelands hus**
- **Jubileumsmarkeringer og boklansering**
- **Fortsatt positiv utvikling av besøkstall og bred arrangementsportefølje**
- **Oppstart av herregårdsrelaterte prosjekter og videre oppfølging av demokratioppdraget**

Eidsvoll 1814 har som kjerneoppgave å forvalte Norges nasjonalmonument, Eidsvollsbygningen, hvor den norske grunnloven ble debattert, skrevet og stemt over i 1814. Museet formidler hvordan den ble den viktigste byggestein for utviklingen av det norske demokratiet og det moderne Norge. Museet har i tillegg en særskilt oppgave for demokratilæring overfor barn og unge ved å være en lærings- og møtearena om demokratiske utfordringer.

Høydepunkter

Den viktigste begivenheten i 2024 var åpningen av ny hovedutstilling i Demokratisenteret, Wergelands hus (WH). Godt forarbeid av interne og eksterne fokusgrupper, og leveranser fra interaksjonsdesignbyrået YOKE, byggerne Prototyper og hardware-leverandørene Avistic sikret at resultatet ble veldig bra.

Ny utstilling ble åpnet 16. april med kultur- og likestillingsminister til stede. Utstillingen, som er om lag 80% privatfinansiert gjennom bevilgninger fra veldedige stiftelser, er en kvalitativ og kostnadmessig suksess som også åpnet på planlagt tidspunkt, som vil være til glede og læring for ti-tusener av skoleungdom årlig.

Med stadig nye demokratiske utfordringer må et demokratimuseum hele tiden fornye seg for å fremstå relevant for samtidens publikum. Eidsvoll 1814 er som grunnlovsstedet et naturlig forankringspunkt for nasjonale jubileer.

Dette preget mye av året i forhold til "*Landslovjubileet*" med eget fagseminar, høytlesning fra Landsloven på NRK, og deltakelse i Nasjonalbibliotekets og andres aktiviteter. I tillegg markerte vi gjennom året Grunnlovens 210 årsdag, og at det var ti år siden grunnlovjubileet som er et skisma i museets historie. Vi bidro dessuten aktivt i markeringen av Oslojubileet (Oslo 2024/400 år), med planlegging og gjennomføring av årets Oslohistorieseminar. I tillegg har vi publiserte siste bok i prosjektet "*Founding Fathers across the Atlantic*", med tittelen "*Iconic national monuments and the stories we make them tell*", om nasjonalmonumenters og andre kulturminners rolle i nasjonsbygging og minnepolitikk.

Besøkstallene er i god retning på vei mot førpandemi-nivå. På grunn av nedstengning av Wergelands hus (byggeperioden) ble besøket i første del av året svakere enn normalt, men besøkstallene tok seg kraftig opp igjen særlig fra tidlig høst av.

De store arrangementsfyrtårnene 17. mai, med Magdi fra Karpe som hovedtaler, og deLillos som hovedartist og *Jul i Eidsvollbygningen*, slo besøksrekorder tilbake til rett etter grunnlovjubileet i 2014.

Jul i Eidsvollbygningen. FOTO: Lene Myrum Haugen

Nytt sommerprogram, *Oppdrag 1814*, var populært, og temaomvisningene og høstforedragene er konsolidert som viktige deler av vår arrangementsportefølje.

For å skape ny kunnskap om nasjonalmonumentet som herregårdsmuseum og med de mange historiene som knytter seg til Eidsvollbygningen, igangsatte vi flere prosjekter i 2024. *Makten og samtalen* ser på herregårdene som møteplasser, og særlig Eidsvollbygningen som lovbyggingsarena og politisk rom.

Tjenerskapsprosjektet skal utfylle bygningens historie sett fra tjenerskapets perspektiv, med ambisjoner om ny dokumentasjon og kunnskapsbygging om tjenerskapet, utprøving av kjelleren i bygningen med ny formidling og nye kommersielle tilbud, og utvikling av en tjenerskapsveileder til bruk i flere norske museer.

I tillegg har vi begynt byggingen av den gjenstående *Sal 3* i Wergelands hus, til inspirasjon for ungdommens aktive medborgerskap, hvor også prosjektet Unge Kritikere skal finne sin forankring i delprosjektet *Kampanjekoden*.

Oppdrag 1814. FOTO Christian André Strand

Utstillingen Godseierens blikk i Galleri Østfløyen åpnet 25. april. FOTO: Chrstian André Strand

BOGSTAD GÅRD

Tall på billettsalg: 12 988

Tall på åpne dager: 305

Billettinntekter: 949 064

Leieinntekter: 2 627 254

Salg av varer og tjenester: 5 840 899

- **Renovering av Havetrappen**
- **Galleri Østfløyen: Godseierens blikk- Westye P. Egebergs fotografier 1899-1954**
- **Høstdagen i november**
- **Jul på Bogstad i desember**

Året 2024 har vært både hektisk og innholdsrikt på Bogstad Gård. Vårt overordnede mål ligger fast: Bogstad Gård skal være et levende, aktivt og dynamisk herregårdsmuseum som er tilgjengelig, med mangfoldig formidlingsprogram og en bærekraftig forvaltning.

Renovering av vår flotte Havetrapp ble ferdigstilt 1. mai, som var rett før den hektiske bryllupssesongen begynte. Så i 2024 ble mange flotte brudepar fotografert på vår skinnende, nyrenoverte Havetrapp med flott utsikt ned til Bogstadvannet. Det var et omfattende og kostbart prosjekt, som ble gjennomført av Skaaret Landskap AS innenfor disponibelt budsjett. Stor takk til Stiftelsen UNI og til Knut Engers Fond, som fullfinansierte prosjektet.

Årets utstilling i Galleri Østfløyen var viet fotografier fra den siste godseier bosatt på Bogstad, nemlig Westye Parr Egeberg.

Utstillingen *"Godseierens Blikk - Westye P. Egebergs fotografier 1899-1954"* ble offisielt åpnet av Oslos ordfører Anne Lindboe til en begeistret fremmøtt forsamling. Professor emeritus i kunsthistorie Øivind Storm Bjerke var ekstern kurator og han valgte også ut fem samtidskunstnere til utstillingen: Signe Marie Andersen, Mette Tronvoll, Eline Mugaas, Per Maning og Per Berntsen. I løpet av utstillingsperioden hadde vi daglige offentlige omvisninger, kuratoromvisning og også kunstnertreff.

Dette var den tredje utstillingen i Galleri Østfløyen, og vi opparbeider oss nå sakte med sikkert et ry som en flott herregård med et spennende og aktuelt kunstgalleri. Et ekstra ben å stå på.

På høsten ble det som seg hør og bør også arrangert to store og bredt anlagte publikumsarrangementer: Høstdagen og Jul på Bogstad. Høstdagen hadde 3289 besøkende og Jul på Bogstad hadde 3249, så over 6500 besøkende til sammen. Det er et imponerende tall vi er stolte av. På Jul på Bogstad hadde vi 57 på jobb den dagen, hvorav 31 var frivillige!

Vår selskapsavdeling fortsetter å levere imponerende tall. Det har vært arrangert over 30 store arrangementer, flesteparten av disse har vært brylluper med nærmere 3000 bryllupsgjester til sammen.

På tampen av 2024 kom den gledelige nyheten om ekstern fullfinansiering av 6 klimatiserte montre til Galleri Østfløyen. Disse skal leveres i mars 2025 og vil sette oss i stand til å låne gjenstander fra andre kunstinstitusjoner som krever ekstra sikkerhet og stabile klima-, temperatur- og lysforhold ved utlån. Dette vil bidra til en betydelig kvalitetsheving av visningsforholdene på Bogstad Gård. Den økonomiske støtten til dette kommer fra Stiftelsen UNI og Bogstad Gårds venneforening.

Bogstad gård har en meget aktiv venneforening. De er virkelige venner i ordets rette forstand. Venneforeningen arrangerer en serie med gode foredrag og turer gjennom hele året, og de bidrar også økonomisk. Årets teksthfte *"Da verden kom til Sørkedalen"* Peder Anker 250 år på Bogstad Gård er fullfinansiert av venneforeningen. Redaksjonen var Tine Berg Floater, Morten Mørch og vår egen Ida Lützow-Holm.

Høstdag på Bogstad Gård. FOTO: Beate Kjørslevik

Julemarked i ruskevær. FOTO: Stian Nybru

Overrekkelse av TINEs melkespann i sølv. FOTO Anniken Mihle

BYGDØ KONGSGÅRD

Tall på billettsalg: 10 540

Tall på åpne dager: 250

Billettinntekter: 1 182 035

Leieinntekter: 3 189 484

Salg av varer og tjenester: 14 945 000

- **Bygdø Kongsgård mottok TINEs høyeste utmerkelse -sølvmelkespannet.**
- **Kuslippet hadde rekord med 5.317 besøkende**
- **Det ble satt ny rekord med 8.675 kg melk pr ku.**
- **Grovfôravlingen ble meget god.**
- **Årets Kongsgårdseminar hadde tittelen «Matberedskap og selvforsyning».**

Norsk Folkemuseum STI har siden 2004 hatt bruksrett og forvalteransvar for Gårdsbruket på Bygdø Kongsgård. Oppdraget fra staten innebærer ansvar for landbruk, bygninger, naturvern, kulturhistorie, museal og pedagogisk formidling. Gårdens produksjon skal opprettholdes og videreføres og arealene skal være tilgjengelige for allmenheten. 2024 ble et svært godt driftsår. Etter tre slåtter var alle siloer fylt, og med 700 rundballer fra tredje slått er grovforbeholdet dekket til 2025.

Storfe fjøset leverte også i 2024 et godt resultat og har god helsetilstand på besetningen. Bygdø Kongsgård ble tildelt TINE sitt sølvmelkespann for sammenhengende leveranse av elitemelk i 25 år. Selve utdelingen foregikk på Lillestrøm 4. november og 7. november fikk vi besøk av styreleder i TINE Marit Haugen og ordfører i Oslo Anne Lindboe, begivenheten ble dekket av TV2.

Våren 2024 ble det investert i en brukt Valtra N174 traktor. Den gamle ble solgt. Formidlingstilbudet på Gårdsbruket har bestått av omvisninger med hovedvekt på skoleklasser og barnehager. Kuslippet var som vanlig årets høydepunkt med 5317 besøkende med mange produsenter av lokalmat til stede.

Rideskolen hadde 200 faste elever i uken og det ble arrangert rideleir i 4 uker, sommer og høst. Rideskolen arrangerte ponnileiing på Folkemuseets julemarked og på Kuslippet. Rideskolen fikk tilskudd fra Eckbos legat til innkjøp av 2 nye hester i 2025.

Bygdø Kongsgårds kanaler på sosiale medier er godt besøkt og er viktige for å nå både publikum og kunder.

Gartneriet og Bybi samarbeidet om å gjennomføre tre nye markedsdager med økt salg i både butikk og spisested. Innhøstingsdagen hadde svært gode besøkstall. Samarbeidet med NMBU og Økologisk Norge med skolehagekurs for lærere er videreført. Gartneriet fikk støtte til nytt utstyr og fikk midler fra Bydel Frogner til Kongsgårdseminaret 2024, som satte selvberging og matberedskap i fokus.

Gartneriet spiseri har hatt åpent hver helg gjennom hele året og har vært arena for store selskaper. Rohdeløkken kafe holdt åpent fire dager i uken i høysesongen og i helgene vår og høst. Innhøsting fra hagebruket gikk godt og vi lyktes med å få det aller meste av råvarer på glass og ferske rotgrønnsaker i sagflis.

Det ble arrangert sensommerfest på Gartneriet for alle ansatte i stiftelsen.

Produksjonen av ost har vært stabil, og ostene selges og leveres direkte til butikker og restauranter i Oslo og brukes på Gartneriet og Rohdeløkken.

Team Park har skjøttet friluftsmuseets grøntarealer og bidratt til Norsk Folkemuseums formidling. Museumsbøndene har fokusert på bruk av hest i det historiske landbruket og lagt til rette for at publikum kan møte dyra på gården. Gartnerne har fortsatt arbeidet med å bedre beplantningen på museet. Teamet har også fulgt opp skjøtselen på flere andre av stiftelsens eiendommer. Historisk landbruk arrangerte slåttekurs for publikum og nettverkssamling for museumsbønder.

Unikum Inkludering AS har også i 2024 lagt ned en stor arbeidsinnsats på Bygdø Kongsgård, med hagebruk, landskapspleie og stallarbeid. Debio gjennomførte revisjon i september og tildelte gullmerke til Gartneriet for 97,7% økologiske råvarer.

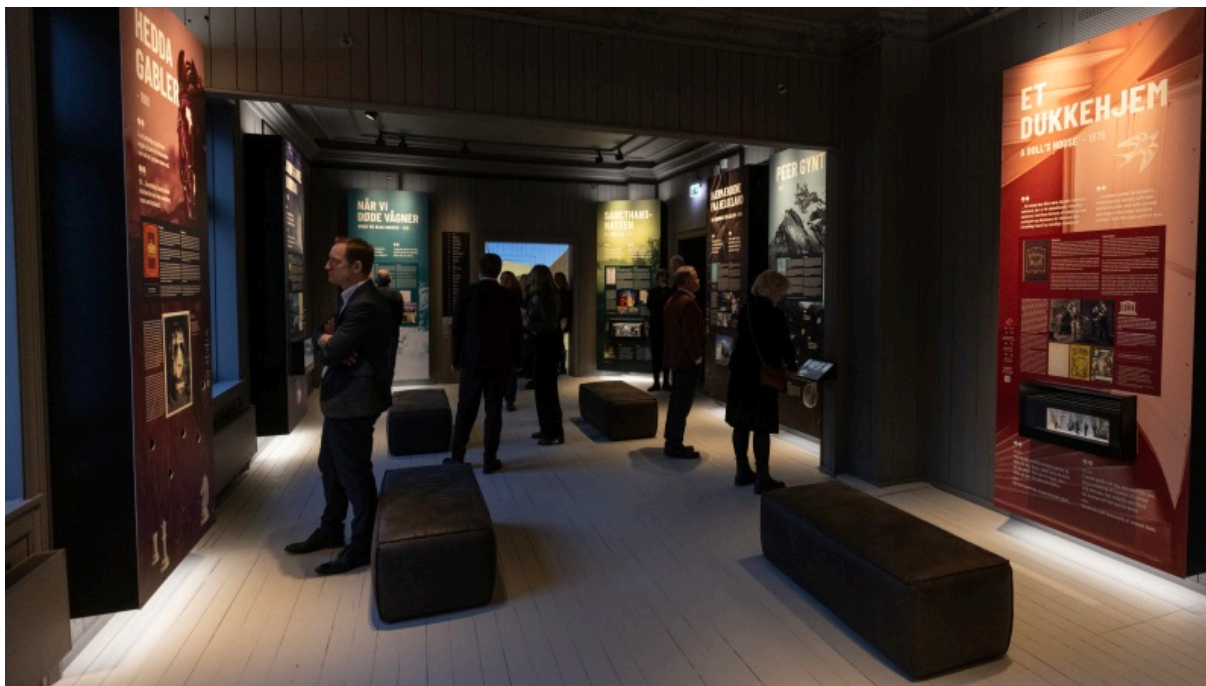
Statsbygg videreførte arbeidene med rehabilitering av hovedbygningen på Hengsengen og infrastruktur til nytt ysteri ble ferdigstilt vinteren 2025.

Sommerfest på Gartneriet FOTO: Christian André Strand

Sauene var også populære på Kuslippet. FOTO: Stian Nybru

I februar åpnet hele utstillingen, *Jeg spørger helst*. FOTO: Stian Nybru

IBSEN MUSEUM & TEATER

Tall på billettsalg: 14 639

Tall på åpne dager: 308

Billettinntekter: 1 388 309

Leieinntekter: 423 560

Salg av varer og tjenester: 322 480

Ibsen Museum & Teater hadde sitt første fulle driftsår i 2024. Museet har åpent alle dager i uka i høysesong, og fire dager i uka i lavsesongen. Den faste utstillingen *Jeg spørger helst* åpnet komplett for publikum i februar, og har fungert godt for ulike publikumsgrupper. Utstillingen formidler på engelsk og norsk, og er også tilrettelagt for barn, gjennom plassering av element i øyehøyde.

Det internasjonale publikummet kommer særlig i høysesongen i sommerhalvåret, og det blir gitt omvisninger på engelsk og norsk. Det er ofte et kyndig og kompetent publikum, og kombinasjonen av leiligheten og utstillingen skaper et godt rom for reflektert samtale.

Leiligheten og utstillingstilbudet er selvsagt også viktig for det lokale publikummet, og det er utviklet et langsiktig program med egne aktiviteter for barn, for ungdom og for voksne.

Det er også egne tilbud for besøkende med demens.

Museet hadde åpent med gratis inngang under Oslo Kulturnatt. Museets ansatte har en aktiv formidling utenfor museet. I anledning 150-årsjubileet til Grand Cafe hadde Ibsen Museum & Teater flere formidlingsopplegg, der våre ansatte bidro faglig ved ulike arrangement.

Scenen har vært i bruk i ulike samarbeidsprosjekter.

Musikkteaterstudentene ved NSKI høyskole hadde sine åpne avgangsforestillinger der, med oppsetning av stykket *"Little Women"*. Teaterlørdag Ung ved Assitej Norge hadde fire lørdagsforestillinger i løpet av høsten.

Videre har det vært utstrakt utleie til kulturorganisasjoner og ambassader, med svært positive tilbakemeldinger.

Ibsen Museum & Teater deltar aktivt i planleggingen av Ibsen-jubileet i 2028, og har allerede konkretisert egne planer for et ungdomsprosjekt i samarbeid med ungdomsskoler i området.

Sikringsundersøkelse av vrak i Åshavn.

FORSKNING

I 2024 hadde avdelingen 31 faste og tre midlertidige ansatte. Forskning drives også av enkelte ansatte på andre avdelinger. I 2024 hadde stiftelsen 13 ansatte med doktorgrad, ni hadde også autorisasjon som førstekonservator NMF. Dessuten hadde stiftelsen en førstekonservator NMF uten doktorgrad og åtte konservatorer NMF. En del av forskningsarbeidet ble også gjennomført av ansatte uten autorisasjon NMF. Til sammen publiserte Stiftelsen Norsk Folkemuseum fem større verk, 13 vitenskapelige artikler og bokkapitler på nivå 1, og 15 andre faglige arbeider. Norsk Maritimt Museum sammen med Bergens Sjøfartsmuseum ga ut sin første årgang av Maritime Perspektiver. Det ble også publisert antologien *Iconic National Monuments* av medarbeidere tilknyttet Eidsvoll 1814, en stor og rik illustrert bok om Farmasimuseet, en populærvitenskapelig bok om vevde sengetepper, og Tori Falck sin doktorgradsavhandling. Dermed opprettholder stiftelsen et høyt antall av publikasjoner.

To ansatte hadde bistillinger på universiteter og flere ansatte holdt forelesninger, seminarer og annen undervisning på UiO, UiB, USN og NTNU. SNF hadde to praksisstudenter fra UiO som deltok i arbeidet på kulturhistorisk seksjon og på NMM.

Det omfattende prosjektet med flytting til nytt fjernmagasin preget avdelingens arbeid i 2024. Rundt en tredjedel av hele avdelingen deltok i flyttarbeidet.

KULTURHISTORISK SEKSJON

Seksjonens arbeid i 2024 var særlig sterkt preget av flytting til nytt fjernmagasin. Seksjonen har bidratt bredt til stiftelsens utstillings- og formidlingsarbeid i 2024. Her nevnes særlig utstillingene *"Fra Vest mot Nord"* på NF og ny utstilling i Wergelands hus på Eidsvoll 1814,

utstillinger til jul og påske, og en lang rekke andre foredrag, medieopptredener, presentasjoner samt konseptarbeid. Arbeidet med første fase av Dagbladets kunstsamling ble avsluttet høsten 2024. Seksjonen har fått midler fra Sametinget til prosjektet samiske tradisjonsbåter.

Det store infrastrukturprosjektet finansiert av Forskningsrådet hvor SNF er partner «*Samla – digitalisering av norske tradisjonsarkiv*» lanserte høsten 2024 sin digitale portal. Dette var en hovedleveranse i prosjektet og portalen vil ha stor betydning for forskning på og deling av dette avgjørende materialet i årene som kommer. Det arbeides aktivt med å få finansiert fase to av prosjektet. Kulturhistorisk seksjon var i 2024 vertskap og arrangør av Forening for Kulturforskning fagkonferanse «*Fest og høytid. Et nytt blikk på markering, ritual, festival, feiring, sammenkomst og avskjed.*» Konferansen gikk fra 24. til 26. januar med ca 100 deltagere fra UH og museumssektoren. Den ble arrangert på flere av stiftelsens arenaer, inkludert Nors Maritimt Museum, Ibsen Museum & Teater og Norsk Folkemuseum. Seksjonen bidro også med flere innlegg på konferansen.

ARKEOLOGISKSEKSJON

Også i 2024 har seksjonen gjennomført sine forvaltningsoppgaver for arkeologiske kulturminner med saksbehandling, registreringer, oppfølging av funnmeldinger og arbeid med pågående store og små prosjekter. Spesielt må det nevnes sikringen av et vrak i Åshavn. Vraket som ble funnet under sikringsarbeidet var imidlertid ikke det fra tidligere kjente Åshavnvraket fra vikingtiden med et annet vrak fra 1600-tallet. Imidlertid kunne stokkebåten fra Bøelva nå dateres til vikingtid rundt året 950 i samarbeid med NTNU.

I 2024 mottok arkeologisk seksjon for første gang 1 million kroner IRMAS midler over statsbudsjettet.

Midlene ble brukt til et halvt årsverk ekstraordinær forskning, en forskningsutgravning av vraket The Providentz i samarbeid med NTNU, Stavanger maritime museum, Bergens Sjøfartsmuseum og Riksantikvaren og et omfattende kartleggingsprosjekt av steinalderfunnplasser under vann i samarbeid med Stavanger Maritime Museum.

Videre ble det i juni åpnet utstillingen av Lovundbåten på øya Lovund, en båt som Norsk Maritimt Museum har gravd, dokumentert og konserverv i samarbeid med Norges Arktiske Museum siden 2016. Vi avsluttet også det omfattende EEA Grants samarbeidsprosjekt med CNANS i Lisboa. Prosjektet «*Digitalisering av tradisjonsbåter ved norske museer*» ble også videreført men på grunn av magasinflyttingen måtte avslutningen av prosjektet forskyves til vår 2025.

Den nye foredragsserien «*Vin og vrak*» på Norsk Maritimt Museum, finansiert med IRMAS midler, hvor undervannsarkeologer presenterte ulike vrakfunn fra vårt forvaltningsområdet på fem kvelder ble til en suksess og kunne tiltrekke et stort publikum.

Samla.no ble lansert i 2024. FOTO: Silje Teigland Røstøen

Nytt fjermagasin i Drøbak FOTO: Christian André Strand

FORVALTNING

Forvaltningsavdelingen er en fellesavdeling og består av Bygningsantikvarisk seksjonen, Dokumentasjon seksjonen, Konserverings seksjonen og utstillingsteamet. Avdelingens ansvar er å forvalte stiftelsens gjenstander, historiske bygninger med hovedfokus på Friluftsmuseet, utstillinger, stiftelsens arkiver, fotoarkiver og biblioteker. Flytting av fjernmagasin har påvirket kapasiteten til hele avdelingen i 2024.

BYGNINGSANTIKVARISKSEKSJON

Hovedstrategien for bevaring av bygningssamlingen er forebyggende vedlikehold. Til tross for et betydelig vedlikeholdsetterslep, bidrar regelmessig ettersyn, sikringstiltak og forebyggende vedlikehold til å forhindre ytterligere forverring.

Bygningenes tilstandsgrader er på nivå med fjoråret, men vi ser en økende utfordring knyttet til fuktpåkjenning. Dette fører til akselerert nedbrytning av spesielt utsatte bygningsdeler. Erfaringsutveksling og faglig samarbeid knyttet til klimarelaterte skader og forebyggende tiltak er avgjørende for å møte disse utfordringene.

Bygningsvern- og museumsnettverket for tradisjonshåndverk spiller en sentral rolle mht kompetansedeling og videreutvikling av bærekraftige bevaringsmetoder. Museet er læringsarena for NTNU bachelorstudiet i Tradisjonelt bygghåndverk og 3 studenter var ved museet i 10 uker.

		2020		2021		2022		2023		2024	
TILSTANDSGRAD		Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Svake symptomer	TG 1	67	41	74	45	75	46	79	48	79	48
Vesentlige symptomer	TG 2	66	40	61	38	63	38	59	36	59	36
Kraftige/alvorlige symptomer	TG 3	31	19	28	17	26	16	26	16	26	16

Figur: Utvikling tilstandsgrad i perioden 2020-2024. Antall = antall bygninger.

Forskningsprosjektet X-GiB/ Gift i bygningsvernet har mottatt finansiering fra Kulturdirektoratet og Riksantikvaren. Bygningsantikvarisk seksjon leder nettverksprosjektet. I uke 5 gjennomførte vi et omreisende seminar ved Valdres folkemuseum, Maihaugen, Gamle Hvam og Norsk Folkemuseum. Prosjektet presenterte på Fagkonferansen for kulturforskning ved NF og publisert to fagfelleverderte artikler, mens det er tre nye på beddingen. Prosjektet avsluttes i 2026.

DOKUMENTASJONSSEKSJONEN

Seksjonen leverer tjenester til alle museene i stiftelsen. I tillegg betjenes eksternt publikum. Avdelingen har 14 fast ansatte og 17 frivillige som jobber med arkiv og fotoarkiv.

Avdelingen jobber kontinuerlig med tilgjengeliggjøring og formidling av museenes samlinger gjennom digitale kanaler og stiftelsens bildebyrå. Det har vært økning i antallet henvendelser.

Løpende driftsoppgaver er en stor aktivitet ved avdelingen. Her inngår forvaltning, digitalisering og formidling av museets samlinger, men også kvalitetskontroll, support og utvikling av museenes digitale forvaltningssystemer, forebyggende samlingsforvaltning og IPM-kontroll.

Flytteprosjektet i 2024 har preget samlingsforvaltningsarbeidet i stiftelsen. Deltakelsen har blant annet omfattet pakking, koordinering og logistikk. Prosjektet ble gjennomført med blant annet fokus på avhending av gjenstander. Etter flytteprosjektet ble det utført etterarbeid som plassplassering, fotografering og merking av gjenstander.

Arbeidet med samlingsutviklingsplanen er en kontinuerlig prosess og vi har også etablert og koordinert en ny samlingsutviklingskomité.

På Museumsloftet ble det koordinert og utført praktisk arbeid, samt registrering og merking av gjenstander.

Eksamensdag for NTNU-studenter. Her med sensorene og veileder ved TradLab-Tre på Folkemuseet

Vi har også hatt jevnlig aktivitet på 3BB, noe som inkluderte rydding, katalogisering og oppfølging av arbeidet. Det har også blitt gjennomført inventering av Farmasikjelleren, inkludert plassplassering.

Seksjonen deltok på flere konferanser og samlinger, blant annet samlingsutviklingskonferansen på Maihaugen, samlingsforum i Falun, og et seminar i Kristiansand om flytting av samlinger, hvor Linnea holdt et innlegg om avhending. Vi har også deltatt på KulturIT sine arrangementer for å holde oss oppdatert.

Seksjonen har gitt løpende bistand til interne brukere av Primus. Systematisk kartlegging og opprydding i KulturNav er også fulgt opp.

Oppfølging av rutiner rundt lånekontrakter er gjennomført og seksjonen er aktivt tilgjengelig i innlånene og utlånene. I tillegg har vi bidratt i produksjonen av utstillingen ved Bogstad gård og i koordinering av tilbakeføring av en båt til Færøyene.

Fotoarkivene er svært etterspurte kilder til ulike formål, noe som gjelder både historiske foto og gjenstandsbilder. Publikumsaktiviteten på Digitalt Museum er jevnt høy og stiftelsen får mange tilbakemeldinger på det publiserte materialet.

Tegningsarkivet etter Færøyvik ble digitalisert og lagt i Primus. «*De sjøkyndiges forbund*» sitt arkiv har blitt ordnet og registrert. Til Den Norske turistforeningens arkiv har vi mottatt og ordnet en større tilvekst, som DNT har finansiert.

Bibliotekene har hatt stabil etterspørsel etter utlån, både internt og som fjernlån. Seksjonen har konvertert data fra Tidemann til Alma med målsetting om at vi kun skal ha ett system i stiftelsen. Det gjenstår fortsatt data som skal konverteres. Biblioteket har også bidratt til museenes paraplysamarbeid om forskningsregistrering i Cristin/NVA.

Etterspørselen etter fototjenester har økt fra alle arenaene. Den økte aktiviteten innen synliggjøringen av museene har medført økt etterspørsel etter fotografenes tilbud. Fotografene har levert fototjenester til alle museene i stiftelsen, og har med høy faglig kvalitet og fleksibilitet dokumentert både samlinger, utstillinger og ulike arrangementer gjennom året. Fototjenestene spenner fra systematisk gjenstandsfotografering til oppdrag, og bidrar til både dokumentasjon, formidling og kommunikasjon på tvers av museene. Fotografene har i tillegg hatt en sentral rolle i produksjonen av utstillinger ved Norsk Maritimt Museum, Norsk Folkemuseum og Bogstad gård.

På bakgrunn av flyttingen til nye magasiner, har seksjonen måtte prioritere ned en del oppgaver. I hovedsak har dette ikke ført til at publikum har opplevd lavere service.

KONSERVERINGSSEKSJONEN

Konserveringsseksjonen er en felles seksjon i Stiftelsen, men ansvar for at det konserveringsfaglige arbeidet i alle enheter utføres i samsvar med felles rutiner. Stiftelsens hovedprosjekter er styrende for seksjonens planer og prioriteringer. Avdelingen har 9 fast ansatte.

Hovedoppgaven er å bevare gjenstandene best mulig innenfor Stiftelsens vedtekter, samlingsforvaltningsplan 2022-2026 og ICOMS etiske regelverk.

Dette gjøres primært gjennom forebyggende tiltak ved blant annet å sikre gode oppbevaringsforhold i utstillinger og magasin.

Konserveringsseksjonen har tilrettelagt for at samlingen skal være tilgjengelig for publikum ved å ta imot besøk til samlingen fra publikum og interne forskere som ønsker å se gjenstander fra magasinet. Vi har i tillegg ansvar for å ha høy kompetanse på oppbevaring av kjemikalier til bruk i arbeidet, pesticider i samlingen og restverdiredning. Det har blitt gjennomført foredrag eksternt om tema.

Stiftelsens hovedsatsning har vært å planlegge og flytte fra fjernmagasinet leid av Oslo havn ettersom leieavtalen ble sagt opp av OHV. Som følge har Stiftelsen utviklet nytt fjernmagasin og flyttet inn i dette våren 2024. Flytteprosjektet har påvirket Konsverings sine oppgaver og seksjonen har nesten utelukket kun bidratt til dette i første halvår. I andre halvår har Konserveringen med ca. 50 % av staben prioritert vedlikehold av utstillinger, samlingsforvaltning og tilgjengeliggjøring gjennom utlån i hele stiftelsen mens resterende kapasitet har fortsatt arbeidet med innflytting og ferdig registrering i nytt magasin.

Forvaltningsavdelingen har det praktiske ansvaret for Bååstedeprojektet og Konsveringsseksjonen har deltatt i møter og lagt til rette for spesialbesøk til den samiske samlingen. I 2024 har det ikke gått noen transporter da mottakermuseene ikke har vært klare til å ta imot sine gjenstander. Konsveringsseksjonen har drevet intern kompetanseheving, delt av erfaring, utøvd og støttet undervisning av museumsfaglige utdanninger og gitt faglig støtte til institusjoner i Norge og utlandet.

Magasin

Forvaltningen og tilgjengeligheten til magasinene til Stiftelsen har hatt begrenset kapasitet første halvår da vi måtte flytte fra lokalene i Oslo havn.

Mellom 22. april og 30. juni flyttet vi ca. 4000 gjenstander fordelt på 270 lastebillass til nytt magasin. Siste halvår har tilgjengeligheten til magasinene og besøk til magasin gått som normalt med uttak av over 80 gjenstander for 30 eksterne besøkende utenfra.

Utdrag av eksterne konserveringsoppdrag: (Inntjening)

Det Kongelige Slott-Det Kongelige Hoff, Oslo
Kommune Bymiljøetaten, Kulturetaten i Oslo.

Utfordringer i 2024

Stiftelsens magasinflytting i 2024 har medført at kapasiteten til konserveringsseksjonen har blitt betraktelig begrenset. I siste halvår har det likevel blitt åpnet opp for utlån og studiebesøk til samlingen igjen. Vedlikeholdet av faste utstillinger inne og ute i hele Stiftelsen har også blitt prioritert høyere siste halvår. Konserveringsstaben har delt arbeidet på innflytting og samlingsforvaltning i nytt magasin og normal samlingsforvaltning og konserveringsdrift for alle enheter i Stiftelsen.

UTSTILLINGSTEAMET

Utstillingsteamet er et felles team for hele stiftelsen og bestående av 2 stillinger, Arkitekt og Utstillingsprodusent. Stillingen som utstillingshåndverker er ikke prioritert besatt etter pensjon. Utstillingsteamet har som hovedfokus å bidra med kunnskapsproduksjon og videreutvikling av utstillinger i henhold til strategisk plan.

Ettersom utstillingsteamet er permanent redusert med 1 stilling så har det medført mindre vedlikehold av eksisterende utstillinger og krevd høyere prioritering av det som kan utføres internt.

Utstillingsarkitekt har ansvar for å følge opp UU tilpasninger i stiftelsen i henhold til Strategisk plan. Utstillingsarkitekten sendte inn søknad til IAUD AWARD for utstilling Tidsrom på Norsk folkemuseum. (Utstillingen Tidsrom vant sølv på bakgrunn av innsendt søknaden i IAUD AWARD i 25). Utstillingsteamet har bidratt til ferdigstilling av Ibsen utstillingen, jul og påske utstillingene på Norsk Folkemuseum, utstillingen «Fra vest mot nord/Across the west», støttet forarbeider for modellutstilling på Norsk Maritimt Museum og "Med Godseiers blikk" på Bogstad. Teamet har også bidratt i møter om utvikling av nye utstillinger i stiftelsen.

Flytting av fjernmagasin. FOTO: Stephanie Westermann

Museumsbutikken på Folkemuseet pyntes til jul. FOTO: Beate Kjørsløvik

KOMMERSIELL AVDELING

Kommersiell avdeling er en fellesavdeling i stiftelsen. Den består av seksjonene Kommunikasjon og marked, Kafe og servering, Butikk og besøkssenter, i tillegg til team for utleie/booking. Avdelingen ble opprettet i 2023, og har fortsatt arbeidet med den nye organisasjonsstrukturen i 2024. Alf-Helge Johansen startet som ny leder for kafe- og serveringsseksjonen 1. august og Anja Hagen Kleivan startet 5. august som seksjonsleder for butikk og besøkssenter.

Butikk, kafe og utleie står for ca. en tredjedel av egeninntektene til stiftelsen.

KAFÉDRIFT

Stiftelsen driver kafeer på Norsk Folkemuseum, Norsk Maritimt Museum, Eidsvoll 1814 og Bogstad Gård. Spisestedet Gartneriet og Rohdeløkken kafe driftes av Bygdø Kongsgård.

I 2024 omsatte kafeene for kr 27,3 millioner. Av dette står kafeen ved Norsk Folkemuseum for 44%, Norsk Maritimt Museum 27%, Bogstad Gard for 18% og Kafe Standpunkt på Eidsvoll 1814 for 11%. Det er verdt å merke seg at kafeen på Bogstad har høy omsetning til gjester som bruker parken som turmål, og som ikke nødvendigvis besøker museet. Det samme er i noen grad gjeldende også for Kafé Standpunkt på Eidsvoll 1814.

BUTIKK

Hvert av museene i stiftelsen har egne unike butikker, som skal være tilpasset det enkelte museet. Vareutvalget skal derfor også gjenspeile hvert museums egenart, samtidig som vi har felles system og bestillinger. I tillegg ivaretar butikkene som besøkssenter også direkte billettsalg og informasjon til besøkende.

Samlet omsetning i butikkene var i 2024 på i overkant av kr 14 millioner. Norsk Folkemuseum står her for 53% av totalen, Norsk Maritimt Museum 36%, mens Bogstad og Eidsvoll utgjør henholdsvis 6,4% og 4,6%. Dette speiler i noen grad også besøksutviklingen ved stedene, selv om resultatet også påvirkes av prisstrukturer og varesammensetning.

UTLEIE

Alle bestillinger av skoleomvisninger, bestillinger fra turoperatører og fra grupper som ønsker omvisninger, blir håndtert av et eget team. Her ligger også ansvaret for utleievirksomheten. Stiftelsen Norsk Folkemuseum har selskapslokaler til utleie ved Norsk Folkemuseum, Norsk Maritimt Museum, Bogstad Gård og Eidsvoll 1814. De samlede utleieinntekter var kr 6,3 millioner, en svak vekst fra 2023 og på nivå med 2022.

Veien videre

De kommersielle tjenestene er viktige deler av publikumstilbudet, og representerer ofte publikums første møte med et museum. Dette stiller høye krav til serviceinnstilling og tjenesteyting, og forutsetter en stadig utvikling av tilbudet. I og med at stadig flere kjøper billetter på digitalt, vil det kreves mer for å trekke publikum inn i butikkene på sikt. Produktutvikling, salgsfokus og en imøtekommende og tilgjengelig inngang til

museumsopplevelsen blir stadig viktigere. På samme måte forventer publikum et oppdatert og tilgjengelig serveringstilbud, der ulike grupper har ulike ønsker. Det gjelder både vareutvalget og prisen, der kunsten er å gi et tilfredsstillende tilbud til alle, uavhengig av økonomi, helse eller alder. Med et stadig voksende publikum er det en målsetning å øke omsetningen i kafe og butikk tilsvarende, slik at vi kan fortsette å videreutvikle tilbudet.

KOMMUNIKASJONS- OG MARKEDSSEKSJONEN

Kommunikasjon og marked består av 9 medarbeidere som jobber på tvers av museene. Kjerneoppgavene er rådgiving og utførelse av oppgaver innen markedsstrategi, innsikt og analyse, markedsføring, digital kommunikasjon, sponsorsamarbeid, reiseliv, pressearbeid, internkommunikasjon og grafiske oppgaver. På høsten hadde vi praksiselev fra Fysikkalleen videregående skole på utplassering.

Høydepunkter

Økt digitalt forhåndssalg og billettrekorder:
2024 har vært preget av billettrekorder for

mange av de store ferie- og helgearrangementene gjennom året, og sommersesongen var veldig god med rekordbesøk, noe markeds- og kommunikasjonsarbeidet bidro sterkt til. Det digitale forhåndssalget har aldri vært større. I tertiær 3 2024 økte det fra 21% til 24% vs. tertiær 3 2023. Det ble solgt 1849 årskort i 2024, + 23% fra 1500 årskort i 2023.

Økt interesse og engasjement digitalt:

Trafikk til nettstedene har økt med 50% fra 736.062 (2023) til 1.104.000 (2024). Engasjementsraten er høy (85-90%) og engasjementstiden likeså. Det er gjort ytterligere tekniske løft og nettstedenes tekniske prestasjoner er forbedret.

Mållrettet arbeid med søkemotoroptimalisering, forbedrede brukerreiser og bedre rutiner for innholdssamarbeidet har gitt resultater. Digital markedsføring og testing av nye kanaler som Google My Business, Pinterest og Native Ads har drevet trafikk.

Det har vært satset på videoproduksjon og nye SoMe formater. Det har gitt økt rekkevidde, økt engasjement og økt antall følgere på Instagram og Facebook. Youtube og Pinterest er benyttet på utvalgte kampanjer. Det er repostet innhold på TikTok. Det har blitt bedre representasjon i video- og bildemateriellet. Det er produsert mye engelsk SoMe-innhold for flere av museene, og det er utviklet polsk innhold for Folkemuseet. E-postbasen for nyhetsbrev har økt fra ca. 7000 til ca. 14.000 e-postadresser.

Eksempler på nye kampanjeuttrykk.

Nye kreative virkemidler:

Nye kreative virkemidler og reklameuttak er utviklet. Eidsvoll1814 har fått forbedret grafisk profil. Nye kampanjeuttrykk er utviklet for vinterferie, påske, høstferie og halloween på Folkemuseet.

På sommeren var det en turistkampanje for 3 av museene med ikonisk uttrykk av Stavkirke, Vikingbåt og Ibsen.

På Bogstad Gård har kampanje- og formidlingsmateriell hatt helhetlig grafisk uttak. Foto- og videomaterialet har blitt bedre, som gir større kreative muligheter og bedre effekter.

Innsiktsarbeid og strategi:

Innsiktsarbeidet er strukturert videre i 2024. Det er gjort en merkekjennskapsundersøkelse. Det er gjennomført publikumsundersøkelse på sommeren for de største museene og for julemarkedene. Den digitale kanalinnsikten struktureres i en digital rapport. Det er utviklet en reiselivsstrategi som gir retning for arbeidet mot internasjonale turister; individuelle og grupper.

Intranett er relansert:

På høsten ble intranettet relansert, et prosjekt som ble ledet av kommunikasjon og marked. Målet er at intranettet skal møte informasjonsbehovet i organisasjonen bedre. Det er etablert ny struktur, nytt innhold er produsert og det er satt ned en redaksjon for daglig drift.

Utvikling og utfordringer:

Nytt navn og kommunikasjonsplattform:

For å tydeliggjøre identitet og merkehierarki er det behov for nytt navn og ny kommunikasjonsplattform for stiftelsen. Dette vil gi tydeligere avsender-ID og et felles formspråk.

Samle og automatisere datakilder:

Ved å kunne se data fra ulike innsiktskilder samlet, vil vi enda tydeligere se effekt av salgs- og markedsarbeidet. Det kan gi muligheter for mer differensiert digital kundereise og forbedring i kundefølgning.

Flere arrangementer hadde godt pressebesøk. Her er TV2 på julemarkedet. FOTO: Anniken Mihle

TINES melkespann i sølv overrekkes til Bygdø Kongsgård. FOTO: Anniken Mihle

Drift jakter på energityver. FOTO: Ragni Haakenstad

ADMINISTRASJON- OG DRIFTSAVDELINGEN

Avdelingen har følgende hovedområder:

- **Driftsseksjonen: felles driftsoppgaver for hele stiftelsen**
- **Sikkerhetsseksjonen: utfører og koordinerer sikkerhetsoppgaver i stiftelsen**
- **Administrasjon: felles administrative oppgaver for hele stiftelsen**

DRIFTSEKSJONEN

Seksjonen har i løpet av 2024, tettet noen flere tak og rigget til alle arrangementer. I tillegg har vi spart energi, økt sorteringsgraden, redusert avfallsmengde, vannforbruk og behovet for innkjøpt renhold. Dette til tross for stadig mer besøk på alle museene.

Vi jobber systematisk med energioppfølging og det gir resultater, det jaktes energityver hver dag.

PropTech-dugnaden er videreført og vi tester stadig ut ny teknologi og tar i mot gjester som vil lære mer om dette. Det gjør oss mer bærekraftige. Norsk Maritimt Museum har fått energimerke. Vi har fortsatt å ta ned energibruket i bygget, med ytterligere noen prosent i løpet av 2024, uten store investeringer.

På Norsk Folkemuseum har vi skiftet ut et ventilasjonsaggregat og skiftet til ledbelysning i flere områder. Dette har også gitt reduksjon. Bogstad har hatt en reduksjon på 15% av strømforbruket. Tross dette ligger det totale strømforbruket for Stiftelsen på omtrent det samme som året før. Det skyldes at vi har fått mere areal, vi overtok nytt fjernmagasin i april. Her har det vært prøvedrift og vi har jobbet tett på for å avdekke feil og mangler.

På Bogstad har vi fått rehabilitert havetrappen ved hjelp av støtte fra UNI og Bogstad Stiftelse. Det er tatt i bruk roboter til renhold på Norsk Maritimt Museum, Norsk Folkemuseum og Eidsvoll 1814. Dette avlastar renholderne i en hektisk hverdag.

Papirdispensere er skiftet ut med nye som reduserer forbruket av tørke- og toalett-papir. Vi har inngått avtale om Tork Paper Circle ved lokasjonene på Bygdøy, nå sender vi brukt tørkepapir i retur, det bidrar til å redusere restavfallet. Stiftelsen har hatt 8,95% reduksjon i avfall.

SIKKERHETSSEKSJONEN

I hele stiftelsen har det gjennom året vært fokus på forebyggende sikkerhetsarbeid og beredskapstiltak. Det har vært jobbet med å utvikle en e-læringsportal for sikkerhet, som alle ansatte skal kunne bruke. Det har ikke vært noen større alvorlige hendelser. Oppfølging av personell og besøkende etter mindre alvorlige hendelser er gjennomført.

Gjennom året har seksjonen jobbet med kartlegging av risikoområder ved stiftelsens arenaer. Det er etablert kameraovervåking for eksternt magasin, og forberedt innkjøp av nytt brannanlegg til Norsk Folkemuseum.

ADMINISTRASJONENS KJERNEOPPGAVER

Administrasjonen har ansvar for regnskap, økonomistyring, lønn, HR og andre administrative oppgaver for stiftelsen. Dette inkluderer blant annet elektronisk tidsregistrering (som danner grunnlag for lønnsutbetalinger), personaloppfølging, HMS, sykefraværsoppfølging og andre personaladministrative oppgaver. Administrasjonen forbereder utsending av saker til styret. I tillegg har administrasjonen ansvar for telefoni og forsikringer. Administrasjonen yter bistand til Bogstad Gårds Venneforening og til Norsk Farmasihistorisk Museum med bl.a. medlemsoppfølging, regnskapsføring, bistand ved styremøter og arrangementer.

I tillegg har avdelingen ansvar for IT-relaterte oppgaver for alle stiftelsens enheter. Den daglige driften ivaretas av KulturIT AS som er museets interne IT-avdeling. Med mange lokasjoner og bruk av ulike programvare og IT-utstyr, er driften omfattende og krever god oppfølging. Det legges stor vekt på sikker og stabil drift med effektive løsninger.

HR

HR har hovedansvar for utforming og daglig oppfølging av personalarbeidet i stiftelsen. Stiftelsen har i gjennomsnitt 203 årsverk i 2024. Inkludert timelønnede er det utført 233 årsverk.

HR er aktiv rådgiver og samarbeider tett med alle lederne i stiftelsen om personalrelaterte oppgaver.

En omfattende oppgave for HR er deltagelse i ansettelsesprosesser for hele stiftelsen. I 2024 ble det gjennomført 26 ansettelsesprosesser, samt rekruttering av sesongarbeidere.

En annen viktig oppgave er oppfølging av sykefraværet. Styret og AMU blir holdt løpende orientert om utviklingen i sykefraværet gjennom året. Sykefraværet for 2024 som helhet var på 7,1 % mens for 2023 var fraværet på 6,2 %. Det ble meldt inn 1 nestenulykke og 4 personskader, ingen av disse alvorlige. Dette er en nedgang fra 2023.

Stiftelsen har et arbeidsmiljøutvalg (AMU) med seks medlemmer. Direktør, avdelingsdirektør for administrasjon og driftsavdelingen og HR-konsulent møter fra ledelsens side, mens hovedverneombudet og to verneombud møter fra de ansatte. Utvalget har hatt fire møter i 2024.

Direktør, avdelingsdirektør administrasjons- og driftsavdeling og seniorrådgiver HR har hatt regelmessige møter gjennom hele året med de tillitsvalgte fra de fire fagforeningene som har forhandlingsrett. Det legges stor vekt på å ha et nært og godt samarbeid med de ansattes organisasjoner og deres tillitsvalgte.

Innen HR-området er det et mål å systematisere arbeidet med kompetanseutvikling. Det jobbes også med å utvikle gode arbeidsmiljøer som skal fremme trivsel, læring og mangfold.

Økonomi og regnskap

Regnskaps- og økonomifunksjonen utføres samlet for hele stiftelsen med føring av regnskap, oppfølging, kontroll og rapportering. Arbeidet skjer i tett samarbeid med alle avdelingene, og det legges stor vekt på å bidra til at stiftelsens arbeid og midler skal utvikles og forvaltes på en best mulig måte.

Det gjennomføres månedlig resultatoppfølging. I tillegg legges det stor vekt på økonomisk oppfølging og kontroll av prosjektporteføljen.

Regnskapet for stiftelsen Norsk Folkemuseum i 2024 viser driftsinntekter på til sammen kr. 370 774 994. Inntektene i 2023 var på kr 336 371 614. Besøks- og inntektsutviklingen viste en positiv utvikling i løpet av året. Særlig gledelig er det at billettinntektene har økt fra 41,9 mill. kr. i 2023 til 49,3 mill. kr. i 2024.

Regnskapet for 2024 viser et underskudd på 13 439 568 kr. Underskuddet hadde sammenheng med gjennomføringen av magasinflytting, og er finansiert med egenkapital. Det har vært en god inntektsutvikling, men samtidig jobber stiftelsen med å redusere kostnadene. Likviditeten har vært lav i siste halvdel av året,

på grunn av store kostnader knyttet til magasinflyttingen. Midlene er plasserte i bank.

Videre utvikling

Avdelingen jobber kontinuerlig med å utvikle systemer og arbeidsmetodikk innen de ulike fagområdene. Det legges vekt på å tilrettelegge for økt samarbeid på tvers av avdelingene og bidra til bedre opplæring og rutiner for å oppnå mer effektiv bruk av stiftelsens ressurser og de administrative systemene.

Avdelingen har ansvar for koordineringen av stiftelsens arbeid med bærekraft, herunder oppfølging av stiftelsens sertifisering som Miljøfyrtårn. Avdelingen arbeider også med samordning og kvalitetssikring av bærekraftige innkjøpsrutiner.

Proptech Norway i Båthallen på Norsk Maritimt Museum i januar. FOTO: Ragni Haakenstad

Srtømsparing feires med kake fra Noova. FOTO: Ragni Haakenstad

Større publikasjoner (monografier, årbøker, antologier, kataloger, avhandlinger)

Erlien, Trond; Sebak, Per Kristian; Koren, Elisabeth S.; Bagle, Eyvind (red.), *Maritime Perspektiver* 1, 2024.

Falck, Tori, *The Becoming of Boats: Craft Practices in Southern Norwegian Boatbuilding (1050 - 1700 CE)*. Doktoravhandling, Stockholm: Stockholm University 2024.

Hamre, Torleif; Larsen Avelin, André; Frydenlund, Bård (red.), *Iconic National Monuments. And the Stories We Make Them Tell*, Scandinavian Academic Press 2024.

Sæter, Gjertrud, *Farmasimuseet forteller*. Oslo: Norsk Farmasihistorisk Museum 2024.

Støhlmacher, Nanne; Haugen, Bjørn Sverre Hol, *Vevd fargeglede. Sengetepper i Vest-Agder*. Skald forlag 2024.

Publiserte forskningsartikler på nivå 1 eller 2:

Ahrens, Sven, *Tombs, views and the hometown in Hierapolis of Phrygia*, *Acta ad archaeologiam et artium historiam pertinentia (ACTA)* 36, 2023, s. 1-17 (utgitt i 2024 men tilbakedatert i trykt utgave).

Dahl, Solveig, *Filling the National Monument with Meaning: Eidsvoll House and the Ambition to Create a National Portrait Gallery*, i: **Torleif, Hamre; Larsen Avelin, André; Frydenlund, Bård (red.),** *Iconic National Monuments. And the Stories We Make Them Tell*. Scandinavian Academic Press 2024, s. 167 – 197.

Falck, Tori, *Creating order or revealing disorder? Some preliminary results using Multiple Correspondence Analysis in the study of archaeological boat finds from Norway (AD1050-1700)*, *Acta Archaeologica* 94, 2024, s. 85-96.

Frydenlund, Bård, *In the Eye of the Nation*, i: **Torleif, Hamre; Larsen Avelin, André; Frydenlund, Bård (red.),** *Iconic National Monuments. And the Stories We Make Them Tell*. Scandinavian Academic Press 2024, s. 131-162.

Hjemdahl, Anne-Sofie; Planke, Terje, *Tracing Toxic Agency—Exploring the Open-Air Museums and Their Contaminated Vernacular Buildings*. *Collections: A Journal for Museum and Archives Professionals* 21,1, 2024, s. 91 – 110.

Iversen, Frode; Norseng, Per G., *Byjordbruk, ladegårdsdrift og fiske*, i: **Linhard Bauer, Egil et al. (red.),** *Det gamle Oslo 1000–1624*. Cappelen Damm Akademisk 2024, s. 76-89

Norseng, Per G., *The use and production of salt in Eastern Norway to ca. AD 1600*, i: **Vedeler, Marianne; Bahr Bugge, Annechen (red.),** *Culinary Heritage. Tracing, shaping and reshaping food culture from the Middle Ages to the present*. Cappelen Damm Akademisk 2024, s. 66-92.

Norseng, Per G; Bandlien, Bjørn, *Borgerskap og andre fellesskap*, i: **Linhard Bauer, Egil et al. (red.),** *Det gamle Oslo 1000–1624*. Cappelen Damm Akademisk 2024, s. 256-269.

Norseng, Per G; Fuglevik, Lars Morten, *Handel i en oppebørselsøkonomi*, i: **Linhard Bauer, Egil et al. (red.),** *Det gamle Oslo 1000–1624*. Cappelen Damm Akademisk 2024, s. 108-121.

Norseng, Per G; Vangstad, Hilde, *Fra jordeierby til kjøpmannsby*, i: **Linhard Bauer, Egil et al. (red.)**, *Det gamle Oslo 1000–1624*. Cappelen Damm Akademisk 2024, s. 426-443.

Nymoen, Pål, *Tgm-bm.1937-38:026 - stokkebåt eller pulk*, i: **Kristoffersen, Elna S.; Rodvang, Ellen (red.)**, *Det eldste Grenland. Fra romertid til vikingtid*. Vikingvegen 3, 2024, s. 11-33.

Vangstad, Hilde; Haugan, Kristine Ødeby, *Oslo sett fra sjøen*. i: **Linhard Bauer, Egil et al. (red.)**, *Det gamle Oslo 1000–1624*. Cappelen Damm Akademisk 2024, s. 220-235.

Wammer, Elling Utvik, *Portu de Helisound in Norwegia: Submarine Archaeological Investigations in the Late Medieval and Modern Era Outport of Ny-Hellesund, Southern Norway*, i: *Warsaw Studies in Archaeology* 7, 2024, s. 73-92.

Andre fagartikler:

Biehl, Martin; Stavnes, Gunnar A., *Utstilling på Bogstad gård Westye P. Egeberg og hans bilder*, *Vinderen historielags tidsskrift* 33.3, 2024, s. 29-31.

Falck, Tori; Wickler, Stephen K., *The Lovund boat...and a different kind of shipwreck museum*, *Vrak Magasin* 1.1, 2024, s. 58-62.

Falck, Tori; Fawsitt, Sarah; Planke, Terje; Rodum, Christian; Steen, Kristina; Vangstad, Hilde; Stålegård, Lars, *Comparing and conceptualising reconstructions. The Barcode 6 revisited*, i: **Radić Rossi, Irena; Batur, Katarina (red.)**, *Sailing through History. Reading the Past – Imagining the Future: Proceedings of the 16th International Symposium on Boat & Ship Archaeology ISBSA 16*. Zadar: University of Zadar 2024, s. 317-326.

Fawsitt, Sarah; Grue, Marja-Liisa Petrelius; Vangstad, Hilde, *Homemade? An early 16th century carvel ship found in Oslo harbour, Norway*, i: **Radić Rossi, Irena; Batur, Katarina (red.)**, *Sailing through History. Reading the Past – Imagining the Future: Proceedings of the 16th International Symposium on Boat & Ship Archaeology ISBSA 16*. Zadar: University of Zadar 2024, s. 135-142.

Frydenlund, Bård, *Bogstad som diplomatisk fristed eller "opposisjonsbol" 1809-1814?*, i: **Ida Lützow-Holm, Ida; Berg Floater, Tine ; Mørch, Morten O.**, *Da verden kom til Sørkedalen : Peder Anker 250 år på Bogstad gård*, 2024.

Frydenlund, Bård; *Å gni det inn (uten helt å skjønne at nok er nok)*, *Retorikkmagasinet KAIROS* 2024.

Hamre, Torleif; Larsen Avelin, André; Frydenlund, Bård, *Preface*, i: **Torleif, Hamre; Larsen Avelin, André; Frydenlund, Bård (red.)**, *Iconic National Monuments. And the Stories We Make Them Tell*. Scandinavian Academic Press 2024, s. 7-12.

Langgât, Anja Hysvær; Seim, Marie Fongaard; Oulie, Hege, *Album gjennom 100 år*, i: **Lorentzen, Sandra; Lønning, Ingeborg (red.)**, *Kongelige fotografer : Øyeblikksbilder fra 1890 til 1990*, Oslo: De Kongelige samlinger 2024.

Seim, Marie Fongaard; Langgât, Anja Hysvær, *Nansens seng*. Museum 2024, s. 5-6.

Tolgensbakk, Ida, *Når begynte vi egentlig å gå i Lucia-tog?*, Forskersonen.no 2024.

Tønnesen, Hanne Hjorth; Koren, Elisabeth Solvang, *Kapteinens medisinkiste. Skipsmedisin i perioden 1894-1935*. Cygnus 31, 2024, s. 5-16.

Haugen, Bjørn Sverre Hol, *Juletrefesten frå skulestove til bedehus og museum*. Luthersk Kirketidende 2024.

Haugen, Bjørn Sverre Hol, *Kulturhistorisk innleiing*, i: **Støhlmacher, Nanne; Haugen, Bjørn Sverre Hol**, *Vevd fargeglede. Sengetepper i Vest-Agder*. Skald forlag 2024, s. 11-39.

Tomlinson, Julie; Norseng, Per G., *The brig Marthe Andrea and Captain Lars Berg: An account of the 19thc. Norwegian timber trade in Cornwall*, Troze. Online journal of the National Maritime Museum Cornwall 11, 2024, s. 1-27.